

شرایطی که دولت و بانک‌ها، توانایی کافی مالی ندارند یا نمی‌خواهند کمک لازم را داشته باشند.

۸. الگوی تعاونی‌های فراگیر ملی محرومیت‌زدایی: طراحی تعاونی‌هایی برای کاهش محرومیت در سطح ملی و تقویت عدالت اجتماعی.

۹. الگوی سامانه تسویه مبادلات تجاری: راه‌اندازی سامانه‌ای برای ارزدایی از مبادلات خارجی و تسویه مبادلات تجاری.

۱۰. الگو و نظام‌نامه رمزارها: طراحی الگو و نظام‌نامه‌ای برای مدیریت رمزارها؛ این طرح، پس از تدوین، به تأیید و امضای وزیر وقت اقتصاد نیز رسیده است.

• تأسیس جبهه مردمی اقتصاد مقاومتی

یکی از اقدامات مهم بخش عملیاتی، تأسیس «جبهه مردمی اقتصاد مقاومتی» با عضویت بیش از ۱۰۰۰ تشکل مردمی است. تاکنون پنج مجمع عمومی در سطح ملی برگزار شده است. وقفه ایجادشده میان آخرین مجمع و مجمع بعدی، به‌دلیل نیاز به نهایی‌سازی و دریافت بازخوردهای عملیاتی از الگوهای در حال اجرا بوده است. امیدواریم ششمین مجمع‌عمومی این جبهه، در اواخر بهمن یا اوایل اسفندماه سال جاری، هم‌زمان با سالگرد ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، با هدف کمک به اجرایی‌سازی این الگوها برگزار گردد.

• ارتباطات و همکاری‌های سازمانی

مرکز در راستای تحقق اهداف خود، همکاری‌های مؤثری با نهادها و وزارتخانه‌های مختلف داشته است، از جمله:

• وزارت جهاد کشاورزی و گمرک کشور: همکاری در زمینه رصد کالاهای ضروری که منجر به تهیه‌گزارش سیاستی مهمی گردید و در تغییرات مدیریتی در سطح وزیر، در دولت وقت مؤثر بود.

• وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی: همکاری‌های مستمر در زمینه‌های مشترک.

• وزارت امور اقتصادی و دارایی: مرکز راهبری نقش مهمی در تشکیل «ستاد همکاری‌های حوزه و وزارت اقتصاد» ایفاکرد.

• انجمن اقتصاد اسلامی حوزه علمیه.

• مجلس شورای اسلامی.

• مجمع تشخیص مصلحت نظام.

• مجلس خبرگان رهبری.

• دفتر مقام معظم رهبری.

• اداره کل تعاون استان.

• بازاریان تهران (که حرکت جدیدی با ایشان آغاز شده است).

موارد فوق، خلاصه‌ای از مجموعه فعالیت‌های انجام‌شده مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه‌های علمیه بود.

امید است این تلاش‌ها، گامی مؤثر در جهت تحقق اهداف بلندمدت نظام اسلامی در عرصه اقتصاد مقاومتی و پایه‌گذاری یک نظام اقتصادی مبتنی بر مبانی اسلامی باشد.

ویرایش و تنظیم: حمید کرمی

۳. در حوزه مدیریت راهبری عملیاتی

این بخش، مسئولیت اجرایی‌سازی الگوهای تولیدشده را بر عهده دارد. فرایند کار به این‌صورت است که الگوی اولیه در «بخش مدیریت علمی و مطالعات میدانی» تدوین می‌شود، سپس «بخش مدیریت آموزش، ترویج و مطالبه‌گری» آن را در سطوح نخبگانی و عمومی به یک گفتمان تبدیل می‌کند و در نهایت، «بخش مدیریت عملیاتی» برای اجرایی‌کردن آن الگو، برنامه‌ریزی و اقدام می‌نماید.

• الگوهای ده‌گانه در دستور کار اجرایی

در حال حاضر، این بخش ۱۰ الگوی عملیاتی را برای اجرا در دستور کار خود قرار داده است. این الگوها هریک بر اساس مبانی فقهی و اصول علمی طراحی شده‌اند و همراه با قوانین مرتبط جهت پیاده‌سازی ارائه می‌شوند:

۱. الگوی حکمرانی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران: طراحی همراه با قانون متناسب برای بهبود حکمرانی بانک مرکزی.

۲. الگوی بخش عملیات بانکداری جمهوری اسلامی ایران: ارائه چارچوب عملیاتی بانکداری و قوانین مرتبط با آن.

۳. الگوی ساماندهی نظام ارزی و تقویت پول ملی: تدوین راهکارهایی برای مدیریت نظام ارزی و تقویت ارزش پول ملی و قانون متناسب با آن.

۴. الگوی صندوق‌های تخصصی سرمایه‌گذاری: طراحی صندوق‌هایی برای سرمایه‌گذاری تخصصی در بخش‌های مختلف اقتصادی، همراه با قوانین مرتبط.

۵. الگوی صندوق‌های تخصصی قرض‌الحسنه: ارائه چارچوب عملیاتی برای ایجاد صندوق‌های قرض‌الحسنه و قوانین متناسب با آن.

۶. الگوی اسلامی توزیع درآمد در شرکت‌های دانش‌بنیان: الگوی طراحی‌شده برای رفع مشکلات توزیع درآمد در شرکت‌های دانش‌بنیان بر اساس اصول فقهی. این الگو که در حال حاضر توسط برخی شرکت‌ها با نتایج رضایت‌بخش اجراشده است، بهبود عدالت در توزیع درآمد را هدف خود قرار داده است.

۷. الگوی صندوق‌های تأمین منابع مالی مسکن: ارائه راهکاری برای استفاده از سرمایه‌های مردمی جهت تأمین مالی مسکن، به‌ویژه در

علنی مجلس تصویب شده بود؛ اما پس از آگاه‌شدن نمایندگان و اعضای هیأت‌رئیس‌ه مجلس از ایرادات اساسی این طرح و حضور در جلسات مشترک با مرکز، تصمیم گرفتند، مانع از تبدیل آن به قانون شوند. بیانیه‌های صادرشده توسط مرکز در این زمینه، تأثیر چشم‌گیری در تقویت این جریان داشتند.

یکی از این موارد قابل‌توجه، مربوط به زمانی است که پس از تصویب کلیات طرح بانکداری، رئیس وقت مجلس، جناب آقای دکتر لاریجانی، مطلع شد فعالیت‌هایی خارج از روال متعارف شورای فقهی بانک مرکزی در جریان است. ایشان درخواست برگزاری جلسه‌ای کرد تا با جزئیات این فعالیت‌ها آشنا شود. در این جلسه، دو تن از همکاران مرکز، طی نشستى دوساعته، ایرادات اساسی طرح را تشریح کردند. این طرح حاوی حدود ۱۰ ایراد اساسی بود که توسط طراحان، به‌عمد یا به‌سهو، از دید شورای نگهبان پنهان بماند. پس از شنیدن توضیحات همکاران، آقای لاریجانی اظهار کرد: «من تمام ایرادات را متوجه شدم و قبول دارم. اگرچه کلیات این طرح در صحن علنی تصویب شده است، اما به‌عنوان رئیس مجلس، اجازه نخواهم داد، این طرح در این دوره مجلس به تصویب نهایی برسد. حجت بر من تمام شده است». او به وعده خود عمل کرد و از تصویب نهایی طرح جلوگیری شد.

همچنین محصولات متعدد مکتوب یا رسانه‌ای در جهت روشننگری و مطالبه‌گری و استفاده مبلغان با پیگیری این معاونت تولید و منتشر شده است.

پیگیری تحریم کالاهای صهیونیستی

در خصوص تحریم کالاهای مرتبط با رژیم صهیونیستی، از سال‌های قبل تلاش‌های گسترده‌ای انجام داده‌ایم. این اقدامات شامل فعالیت‌های علمی و همچنین اخذ استفتائات متعدد از مراجع عظام و رهبر معظم انقلاب بوده است. برخی این شبهه را مطرح می‌کردند که تحریم این کالاها ممکن است، به بی‌کاری کارگران یا ایجاد مشکلات اقتصادی در کشور منجر شود. ما این موارد را نیز در استفتائات خود مطرح کردیم؛ پاسخ این بود که مشکلاتی از این‌قبیل، مجوزی برای حمایت از رژیم صهیونیستی و استفاده از کالاهای مرتبط با آن رژیم محسوب نمی‌شود.

معاون آموزش حوزه علمیه قم

سالانه حدود هزار پایان‌نامه در حوزه علمیه قم دفاع می‌شود

مدارس بوده و تعداد مدارس از ۱۶۸ مدرسه قم در زمان کرونا به ۷۵ مدرسه کاهش یافت که از این تعداد، ۱۶ مدرسه، اصلی محسوب می‌شوند. بیشتر طلاب در مدارس مرکزی همچون حرم مطهر، فیضیه، دارالشفا، مدرسه امام کاظم علیه‌السلام و مدرسه آیت‌الله گلپایگانی رحمه‌الله مستقر هستند.

فعالیت دو هزار استاد سطح عالی و خارج در حوزه علمیه قم

وی همچنین به رشد اساتید اشاره کرد و گفت: تعداد اساتید سطوح عالی و خارج حوزه از سال ۱۳۹۶ تاکنون، بیش از ۱۰۰ درصد افزایش یافته است. در سال ۱۳۹۶، تعداد اساتید ۹۷۰ نفر بود و در سال جاری بیش از دو هزار استاد در سطح عالی و خارج فعالیت می‌کنند که یک ظرفیت ارزشمند برای حوزه است.

معاون آموزش حوزه علمیه قم در ادامه گفت: در سال‌های اخیر توجه ویژه‌ای به حضور طلاب در مدارس مرکزی حوزه شده است تا فضای آموزشی رونق بیشتری پیدا کند.

ادامه از صفحه قبل

کارگروه بانکداری مرکز این مسئولیت را بر عهده گرفت و با تکیه بر اصول و الگوهای مطلوب، قانون نهایی را تدوین کرد. این قانون از سوی آیت‌الله اعرافی برای سران قوا و مراجع ارسال شد و تأثیر قابل‌توجهی داشت. با این حال، فرآیند تصویب آن در مجلس، شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام با چالش‌ها و مقاومت‌های شدیدی روبه‌رو شد.

۲. در حوزه مدیریت آموزشی، ترویجی و مطالبه‌گری

فعالیت‌های این بخش بر اساس مأموریت‌های ابلاغی، با برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی و عمومی متمرکز است. هدف اصلی، تربیت گروهی از طلاب متخصص در فقه اقتصادی است تا این افراد به‌عنوان مدرس، دانش اقتصاد مقاومتی را به سایر گروه‌ها منتقل کنند؛ به‌عنوان نمونه، از سال ۱۴۰۰، ۲ دوره فقه‌الاقتصاد برای گروهی از طلاب مستعد برگزار شد. در اواخر سال ۱۴۰۱، یک دوره آموزشی مجازی با شرکت ۲۰۰۰ نفر در خصوص «مشکلات، نقاط قوت و ضعف اقتصاد ایران» برگزار شد. این دوره‌ها در شناخت واقعیت‌های اقتصاد ایران بسیار مؤثر و پربرکت بود.

طراحی رشته‌های تخصصی و توسعه آموزش

یکی دیگر از اقدامات مهم در بخش آموزشی، طراحی رشته‌های تخصصی در حوزه اقتصاد برای حوزه‌های علمیه بوده است. این رشته‌ها شامل موارد زیر است:

رشته اقتصاد اسلامی؛

• سطح ۳ اقتصاد اسلامی.

• سطح ۴ اقتصاد اسلامی (با گرایش‌های الگوی اسلامی

ایرانی پیشرفت، اقتصاد کار و نیروی انسانی، تجارت اسلامی، اقتصاد دولت اسلامی، اقتصاد خیرخواهانه و داوطلبانه، اقتصاد پول و بانکداری و اقتصاد بازار سرمایه اسلامی).

رشته فقه اقتصادی؛

• طراحی سطوح ۲، ۳، ۴ و ۵. خروجی سطح ۵ این رشته، «فقیه اقتصادی» متخصص در یکی از گرایش‌های مذکور و نظریه‌پرداز در حوزه فقه اقتصادی خواهد بود.

این حرکت که ما آن را در سال ۱۳۹۳ در «مرکز جامع علوم اسلامی ولی‌امیر علیه‌السلام» آغاز کردیم، به اعتقاد بنده، الهام‌بخش تأسیس رشته‌های «فقه مضاف» در حوزه علمیه گردید. خروجی‌های این دوره‌ها بسیار موفق بودند و به‌سرعت موجب شدند تا بسیاری از مراکز تخصصی حوزه‌ی به سمت تأسیس رشته‌های فقه اقتصادی و اقتصاد اسلامی حرکت کنند. تا جایی که اطلاع دارم، پیش از اقداماتی که ما در مرکز جامع علوم اسلامی ولی‌امیر علیه‌السلام آغاز کردیم، تأسیس رشته فقه اقتصادی به این شکل تخصصی سابقه نداشت‌ه است. پس از شروع فعالیت ما، مراکز دیگر نیز این رشته‌ها را راه‌اندازی کردند که در اغلب موارد، بنده و همکارانم در تأسیس و راه‌اندازی آن‌ها نقش‌آفرین بوده‌ایم.

برگزاری نشست‌ها و همایش‌های تخصصی، صدور بیانیه و تولید محتواهای ترویجی و رسانه‌ای

در بخش معاونت آموزش، گفتمان‌سازی و مطالبه‌گری، نشست‌های گفتمانی متعددی برگزار شده و اقدامات مطالبه‌گرانه‌ای نیز به‌صورت گسترده صورت گرفته است. همچنین، سایت مرکز در حال تکمیل بوده و بیانیه‌هایی که به‌مناسبت‌های مختلف توسط مرکز صادر می‌شوند، در آن منتشر می‌گردند. این بیانیه‌ها نقش به‌سزایی در پیشبرد اهداف مرکز داشته‌اند؛ به‌عنوان نمونه، در مواردی از تصویب طرح‌هایی که برای اقتصاد ایران نامناسب بودند، جلوگیری شده است.

برای مثال، در دو مورد، کلیات طرح بانکداری در صحن

معاون آموزش حوزه علمیه قم با اشاره به امکان ثبت‌نام و شرکت طلاب در امتحان شفاهی در کمتر از ۴۸ ساعت، اعلام کرد: سالانه حدود هزار پایان‌نامه در حوزه علمیه قم دفاع می‌شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین علی‌اصغر همتیان نیز پنجشنبه ۱۵ آبان در اجلاسیه اساتید حوزه علمیه قم که با موضوع «حوزه پیشرو و سرآمد» در سالن همایش‌های مدرسه علمیه امام کاظم علیه‌السلام برگزار شد، به تشریح اقدامات انجام‌شده برای تقویت فعالیت‌های آموزشی و نظم بخشی به حوزه پرداخت. معاون آموزش حوزه علمیه قم، با اشاره به پیام راهبردی مقام معظم رهبری به‌مناسبت یکصدمین سالگرد بازتأسیس حوزه علمیه قم، گفت: این پیام راهبردی محوریت حوزه را بر «پیشرو و سرآمد» بودن قرار داده و برای اجرایی‌کردن آن، اجلاسیه اساتید حوزه با طراحی ۹ کمیسیون و مشارکت تمامی اساتید سطوح علمی حوزه قم برگزار شد.

برگزاری بیش از ۲۷ جلسه کمیسیون‌ها و ارائه گزارش‌ها

حجت‌الاسلام والمسلمین همتیان افزود: جلسات کمیسیون‌ها از نیمه خردادماه آغاز شد و با دستور مدیر حوزه‌های علمیه، تا امروز حداقل ۲۷ جلسه برگزار شده است. با توجه به محدودیت‌های زمانی اجلاسیه، گزارش کمیسیون‌ها در قالب پنج کمیسیون اصلی ارائه شد.

نظم‌بخشی به ثبت‌درس‌ها و انتقال طلاب

معاون آموزش حوزه علمیه قم در ادامه بیان کرد: امکان ثبت‌نام اساتید از ابتدای مردادماه فراهم شد و ثبت‌نام‌ها به‌موقع انجام شد. همچنین تلاش شد، انتخاب درس طلاب در کوتاه‌ترین زمان ممکن انجام گیرد که بررسی‌های میدانی، نشان از موفقیت نسبی این اقدام دارد.

کاهش تعداد مدارس و تمرکز بر مدارس مرکزی

حجت‌الاسلام والمسلمین همتیان خاطرنشان کرد: در سال‌های شیوع ویروس کرونا به‌دلیل شرایط کشور، مدارس در نقاط مختلف شهر ایجاد شدند؛ اما سیاست حوزه بر جمعیت